

# VAI TRÒ CỦA GIÁO DỤC VĂN HÓA BẢO VỆ CHỦ QUYỀN BIỂN, ĐẢO CHO THANH NIÊN HIỆN NAY

**Lê Tuấn Anh**

*Viên Khoa học Xã hội Nhân văn quân sự*

*Bộ Quốc phòng*

*Email: tuananhleofficer@gmail.com*

**Tóm tắt:** Bảo vệ chủ quyền biển, đảo của Tổ quốc là trách nhiệm của mọi công dân, trong đó có thanh niên. Giáo dục văn hóa bảo vệ chủ quyền biển, đảo cho thanh niên có vai trò quan trọng, nhằm làm cho mỗi thanh niên trở thành một chiến sĩ tích cực trong bảo vệ chủ quyền biển, đảo. Bài báo đã trình bày ba vai trò của hoạt động này với thanh niên hiện nay.

**Từ khóa:** Biển, đảo Việt Nam, bảo vệ chủ quyền, giáo dục.

**Nhận bài:** 26/07/2021; **Phản biện:** 30/07/2021; **Duyệt đăng:** 02/08/2021.

## 1. Đặt vấn đề

Chủ quyền biển, đảo của Tổ quốc là thiêng liêng, bất khả xâm phạm. Bảo vệ toàn vẹn lãnh thổ và bảo vệ chủ quyền biển, đảo là trách nhiệm của mọi công dân, trong đó thanh niên là lực lượng rất quan trọng. Giáo dục để thanh niên có văn hóa bảo vệ chủ quyền biển, đảo có ý nghĩa rất quan trọng, bởi khi đã ý thức sâu sắc về nghĩa vụ thiêng liêng, cao cả mỗi thanh niên sẽ là một chiến sĩ có trách nhiệm cao với chủ quyền biển, đảo của Tổ quốc.

Việt Nam là quốc gia ven biển, diện tích vùng biển thuộc chủ quyền, quyền chủ quyền và quyền tài phán của nước ta rộng trên 1 triệu km<sup>2</sup>, đường bờ biển dài 3.260 km, với trên 4.000 hòn đảo. Biển Đông của nước ta nằm trên tuyến đường giao thông biển quốc tế huyết mạch. Đối với quốc tế Biển Đông là một trong những tuyến hàng hải quan trọng bậc nhất trên thế giới. *Việt Nam có đầy đủ bằng chứng lịch sử và cơ sở pháp lý để khẳng định chủ quyền với hai quần đảo Hoàng Sa và Trường Sa, phù hợp với luật pháp quốc tế. Tuy nhiên, chủ quyền biển, đảo của nước ta đang có sự tranh chấp với một số nước trong khu vực, đặc biệt những diễn biến gần đây càng cho thấy mưu đồ của Trung Quốc trong việc độc chiếm Biển Đông và hiện thực hóa yêu sách phi lý “đường lưỡi bò”, sẽ tiếp tục có những động thái mới gây căng thẳng trên biển và đe dọa chủ quyền biển, đảo của nước ta.*

## 2. Nội dung nghiên cứu

Lịch sử hàng ngàn năm dựng nước và giữ nước đã sản sinh ra một văn hóa giữ nước Việt Nam. Văn hóa giữ nước đó đã góp phần quyết định cho sự trường tồn

của dân tộc Việt Nam. Giáo sư Trần Văn Giàu khẳng định: “Văn hóa dân tộc ta có một sức mạnh lớn, lớn phi thường. Những kẻ địch của dân tộc Việt Nam cũng đã nhận thấy như thế, nhận thấy mà không làm gì được, không đánh bại nổi... thua ở Việt Nam là keo thua đầu tiên của Mỹ, của Hoa Kỳ trong lịch sử đã dài nhiều trăm năm của nước ấy. Vì sao Mỹ thua? Hẳn không phải vì thiếu tiền, thiếu người, thiếu súng. Chính ông Mác-na-ra, đồng đảo tướng tá, chính khách Mỹ, tất cả các nhà báo đều thừa nhận rằng Mỹ thua Việt Nam về văn hóa! Chắc chắn không phải Mỹ thua chỉ vì lý do văn hóa; còn vì nhiều lý do khác nữa...”. Trong lịch sử ông cha ta đã biết huy động sức mạnh lòng dân kết thành bức tường thành vững chắc nhất mà không kẻ thù nào có thể xuyên phá. Bài học dựng nước, giữ nước của dân tộc ta đã khẳng định khi nào nhân dân ta đoàn kết muôn người như một thì không kẻ thù nào xâm phạm được độc lập, chủ quyền của đất nước.

Giải quyết vấn đề biển, đảo không chỉ là công việc của các cơ quan chức năng mà rất cần toàn dân đồng tình ủng hộ. Trong đó, thế hệ thanh niên có nhiệm vụ rất quan trọng, bởi họ là những người tiếp bước cha ông xây dựng và bảo vệ Tổ quốc. Thực tế hiện nay, có những công ty, trang mạng xã hội khi chia sẻ bản đồ đã vô tình hoặc cố ý không thể hiện đầy đủ chủ quyền của Việt Nam với các vùng biển, đảo, đặc biệt là hai quần đảo Hoàng Sa và Trường Sa. Từ thực tế đó cho thấy văn hóa bảo vệ chủ quyền biển, đảo có ý nghĩa rất quan trọng. Ý thức bảo vệ chủ quyền biển, đảo luôn thường trực trong trái tim và khối óc mỗi công dân Việt Nam, song phải làm cho ý thức đó trở thành văn hóa.



Đó là mỗi suy nghĩ, việc làm dù nhỏ nhất của mỗi người Việt Nam đều hướng về giữ gìn sự toàn vẹn lãnh thổ biển, đảo của Tổ quốc như giữ gìn một phần máu thịt của mình, cương quyết và không cho phép bất cứ thế lực nào xuyên tạc sự toàn vẹn đó. Do đó, vai trò của giáo dục văn hóa bảo vệ chủ quyền biển, đảo cho thanh niên hiện nay là vấn đề có tính thời sự, vai trò đó thể hiện trên những khía cạnh sau:

*Một là*, giáo dục văn hóa bảo vệ chủ quyền biển, đảo góp phần nâng cao nhận thức cho thanh niên về vị trí, vai trò của biển, đảo Việt Nam và trách nhiệm, nghĩa vụ trong bảo vệ chủ quyền biển, đảo và toàn vẹn lãnh thổ của Tổ quốc. Biển, đảo nước ta luôn giữ vị trí, vai trò hết sức quan trọng cả về chính trị, kinh tế, quốc phòng, an ninh và đối ngoại. Với vị trí chiến lược quan trọng và giàu tài nguyên, một số vùng biển, đảo nước ta đang là nơi tranh chấp của nhiều nước. Với vị trí quan trọng Biển Đông còn là nơi cạnh tranh của nhiều cường quốc. Đảng ta nhận định: "Tình hình Biển Đông diễn biến ngày càng phức tạp, khó lường, đe dọa nghiêm trọng đến hòa bình, ổn định của khu vực và môi trường đầu tư phát triển". Các nhà phân tích chính trị nhận định tranh chấp chủ quyền biển, đảo ở Biển Đông thuộc loại phức tạp nhất trên thế giới. Tình hình tranh chấp còn kéo dài, khó khăn và có chiều hướng gia tăng căng thẳng khi việc giải quyết những bất đồng không chỉ liên quan đến lợi ích sống còn của các nước có liên quan mà nó còn được củng cố bởi chủ nghĩa dân tộc do những vấn đề lịch sử để lại. Sự phức tạp ở Biển Đông đang tạo ra những thách thức kiểu mới đối với Việt Nam. Đòi hỏi Đảng, Nhà nước phải có những biện pháp mềm dẻo, khôn khéo, sự đồng thuận và hiểu biết của mỗi người dân.

Giáo dục văn hóa bảo vệ chủ quyền biển, đảo sẽ làm cho thanh niên ngày càng hiểu rõ hơn về tình hình biển, đảo và chủ quyền biển, đảo của Việt Nam. Những khu vực biển, đảo đang còn tồn tại tranh chấp về chủ quyền giữa các nước trong khu vực. Những chứng cứ, tư liệu lịch sử có giá trị pháp lý để khẳng định chủ quyền biển, đảo của dân tộc ta từ xưa đến nay. Âm mưu, thủ đoạn của các nước có liên quan đang tranh giành, xâm lấn vùng biển, đảo của Việt Nam. Đường lối, chủ trương giải quyết vấn đề biển, đảo của Đảng, Nhà nước. Đồng thời, làm cho mỗi thanh niên nhận thức sâu sắc trách nhiệm của mình, hiểu rõ sự cần thiết phải bảo vệ độc lập, chủ quyền, thống nhất toàn vẹn lãnh thổ của Tổ quốc. Sức mạnh bảo vệ Tổ quốc và chủ quyền biển, đảo là sức mạnh tổng hợp. Sức mạnh đó không chỉ ở tiềm lực kinh tế, quân sự mà còn ở các dạng quyền lực mềm khác như văn hóa, nghệ thuật, thể thao, ngoại giao nhân dân...

Những dạng quyền lực mềm này có khả năng vô hiệu hóa các loại quyền lực của súng đạn. Thực tế lịch sử cũng đã chứng minh, dân tộc ta đã chiến thắng các thế lực ngoại xâm có tiềm lực kinh tế, quân sự vượt trội không chỉ bằng sức mạnh kinh tế thuần túy mà còn bằng văn hóa.

*Hai là*, giáo dục văn hóa bảo vệ chủ quyền biển, đảo góp phần xây dựng niềm tin, ý chí quyết tâm, lòng yêu nước, yêu biển, đảo quê hương và tinh thần sẵn sàng chiến đấu hy sinh bảo vệ vững chắc chủ quyền biển, đảo, toàn vẹn lãnh thổ của Tổ quốc của thanh niên. Trên thế giới này có dân tộc nào như dân tộc Việt Nam, trong mấy ngàn năm lịch sử đã có hơn 1000 năm phải trực tiếp cầm vũ khí chống ngoại xâm. Tính từ khi có sử liệu ghi chép rõ ràng từ cuộc kháng chiến chống quân Tần xâm lược đến nay, 22 thế kỷ, dân tộc ta đã phải trực tiếp kháng chiến suốt 13 thế kỷ, trong đó có khoảng 100 cuộc khởi nghĩa quy mô lớn và hơn 10 cuộc kháng chiến để giữ nước. Trong thời cận hiện đại, dân tộc ta phải đương đầu với những kẻ thù xâm lược mạnh bậc nhất thế giới như thực dân Pháp, phát xít Nhật, đế quốc Mỹ. Chủ tịch Hồ Chí Minh đã nhận xét: "Dân ta có một lòng nồng nàn yêu nước. Đó là một truyền thống quý báu của ta. Từ xưa đến nay, mỗi khi Tổ quốc bị xâm lăng, thì tinh thần ấy lại sôi nổi, nó kết thành một làn sóng vô cùng mạnh mẽ, to lớn, nó lướt qua mọi sự nguy hiểm, khó khăn, nó nhấn chìm tất cả lũ bán nước và lũ cướp nước".

Văn hóa bảo vệ chủ quyền biển, đảo góp phần giáo dục cho thanh niên về truyền thống, kinh nghiệm bảo vệ biển, đảo của cha ông trong lịch sử dựng nước và giữ nước. Quán triệt đường lối, chủ trương của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước về bảo vệ Tổ quốc và chủ quyền biển, đảo. Giáo dục về mục tiêu, nhiệm vụ, ý nghĩa, nội dung, nguyên tắc, phương thức bảo vệ biển, đảo; những chiến công, tấm gương anh dũng của quân và dân ta trong nhiệm vụ bảo vệ biển, đảo. Từ đó xây dựng niềm tin, ý chí quyết tâm, sẵn sàng chiến đấu để bảo vệ chủ quyền biển, đảo và toàn vẹn lãnh thổ của Tổ quốc. Làm tốt công tác giáo dục sẽ hun đúc lòng yêu nước, tình yêu biển, đảo quê hương, đồng thời tạo ra sự đồng thuận, nhất trí cao và quyết tâm thực hiện thắng lợi nhiệm vụ bảo vệ biển, đảo. Luôn nâng cao tinh thần cảnh giác cách mạng, chủ động phòng ngừa, kịp thời phát hiện và kiên quyết đấu tranh làm thất bại mọi âm mưu, hành động xâm lấn, phá hoại chủ quyền biển, đảo của các thế lực thù địch.

*Ba là*, giáo dục văn hóa bảo vệ chủ quyền biển, đảo góp phần đấu tranh làm thất bại âm mưu, thủ đoạn, luận điệu sai trái của các thế lực thù địch xuyên tạc về chủ



quyền biển, đảo của Việt Nam và quan điểm giải quyết tranh chấp biển, đảo của Đảng và Nhà nước ta. Chủ trương của Đảng, Nhà nước ta là tích cực hợp tác và đấu tranh để thực hiện các cam kết quốc tế về biển. Đồng thời kiên quyết, kiên trì bảo vệ chủ quyền biển, đảo gắn với phát triển kinh tế biển, xây dựng Biển Đông thành vùng biển hoà bình, hợp tác và phát triển, tạo môi trường thuận lợi để nước ta mở rộng quan hệ, tăng cường hiểu biết lẫn nhau giữa các nước. Trong thời gian gần đây, thế lực nước lớn đẩy mạnh công tác tuyên truyền, tung ra các dữ liệu lịch sử, các vật chứng lịch sử giả tạo để khẳng định chủ quyền ở Biển Đông với tham vọng độc chiếm Biển Đông. Thế lực nước lớn tung ra một trận đổ bát quái với nhiều dữ liệu lịch sử không xác đáng, nhằm đánh lừa dư luận tin vào chủ quyền lịch sử của họ đối với toàn bộ Biển Đông. Họ cũng rất tinh vi, thâm hiểm trong chiến thuật từ “bành trướng trên bản đồ” tiến tới “bành trướng trên thực địa”. Vì vậy, giáo dục văn hóa biển, đảo phải khẳng định những bằng chứng lịch sử và cơ sở pháp lý về chủ quyền biển, đảo của Việt Nam, đấu tranh với những luận điệu sai trái và tham vọng hòng chiếm đoạt vùng biển, đảo của Việt Nam.

Với thủ đoạn tiến hành chiến lược “diễn biến hòa bình”, các lực lượng chống phá cách mạng Việt Nam không ngừng kích động tâm lý, tình cảm của người dân xung quanh các vấn đề chủ quyền biển, đảo cũng như xuyên tạc các nỗ lực ngoại giao, giải quyết hòa bình các tranh chấp mà Việt Nam đang thực hiện với mục đích làm suy giảm niềm tin, gieo rắc hoài nghi đối với chủ trương, chính sách đối nội, đối ngoại của Đảng và Nhà nước ta, gây chia rẽ dân tộc. Trong khi dư luận khu vực

và quốc tế có nhiều quan điểm, ý kiến thể hiện mong muốn các bên liên quan giải quyết hòa bình các tranh chấp trên Biển Đông, kiềm chế để tránh một cuộc xung đột vũ trang có thể xảy ra thì các thế lực thù địch đã lợi dụng phương tiện truyền thông đại chúng để đưa những thông tin xấu, kích động sự chia rẽ, tạo nghi ngờ sự lãnh đạo của Đảng và Nhà nước trong nỗ lực giải quyết tranh chấp trên Biển Đông. Do vậy, giáo dục văn hóa bảo vệ chủ quyền biển, đảo cần phân tích âm mưu, thủ đoạn của kẻ thù, kiên quyết gạt bỏ mọi ý đồ lợi dụng vấn đề Biển Đông để phá hoại sự nghiệp cách mạng.

### 3. Kết luận

Giáo dục văn hóa bảo vệ chủ quyền biển, đảo cho thanh niên có vai trò rất quan trọng trong sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc hiện nay. Nhận thức được tầm quan trọng đó đòi hỏi trong thời gian tới các cấp, các ngành cần có sự phối hợp chặt chẽ và làm tốt hơn công tác tuyên truyền biển, đảo. Làm cho mỗi thanh niên nhận thức sâu sắc và có sự chuyển biến mạnh mẽ trong hành động quyết tâm giữ vững chủ quyền biển, đảo thiêng liêng của Tổ quốc. □

### Tài liệu tham khảo

- [1]. Nguyễn Trung Tuyên (Chủ nhiệm đề tài), *Nghiên cứu giải pháp nâng cao chất lượng công tác tuyên truyền chủ quyền biển, đảo cho cán bộ, chiến sĩ ở đơn vị cơ sở hiện nay*, Học viện Chính trị, 2013.
- [2]. Đảng Cộng sản Việt Nam, *Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIII*, NXB, Chính trị quốc gia, Hà Nội, 2021.
- [3]. Nhiều tác giả, *Chủ quyền biển, đảo thiêng liêng của Tổ quốc*, NXB Quân đội nhân dân, Hà Nội, 2016.

## The role of cultural education to protect the sovereignty of the seas and islands for the young people today

Le Tuan Anh

Military Institute of Social Sciences and Humanities Ministry of Defence

Email: tuananhleofficer@gmail.com

**Abstract:** Protecting the country's sovereignty of the seas and islands is the responsibility of all citizens, including the young people. Cultural education to protect the sovereignty of the sea and islands for the young people plays an important role, in order to make each young person an active soldier in protecting the sovereignty of the sea and islands. The article presents three roles of this activity for the youth today.

**Keywords:** Vietnam's seas and islands, sovereignty protection, education.